

СОФИЙСКИ УНИВЕРСИТЕТ „СВ. КЛИМЕНТ ОХРИДСКИ“ ФИЛОСОФСКИ ФАКУЛТЕТ

Настоящият проект осъществи проучване на състоянието на уеб сайтовете на РБ по система от показатели. Събирането на данни стана посредством специално разработена матрица от критерии за съдържанието, оформлението и възможностите за навигиране в интернет страниците на 27-те регионални библиотеки в България. Бяха проучени и уеб сайтовете на 12 обществени библиотеки в Европа по аналогични показатели. Така събраните и систематизирани данни послужиха за установяване на състоянието на уеб сайтовете на българските регионални библиотеки, както и за сравнителен анализ на подходите в изграждането им в България и в някои от европейските страни. Подготвена е публикацията от гл. ас. д-р Анета Дончева и гл. ас. д-р Ели Попова, която представя иновативните подходи за информационна стойност на уеб сайтовете на обществените библиотеки.

В съответствие с поставените в проекта цели се предлага примерен модел на информационна архитектура на уеб сайт, репрезентиращ най-ефективно дейността и развитието на обществената библиотека:

ПРЕПОРЪЧИТЕЛЕН МОДЕЛ НА УЕБ САЙТ, ОТРАЗЯВАЩ РЕЗУЛТАТИТЕ ОТ ДЕЙНОСТТА НА РЕГИОНАЛНАТА БИБЛИОТЕКА. ТОЙ Е ПРИДРУЖЕН СЪС СЪОТВЕТНАТА АРГУМЕНТАЦИЯ, ОТРАЗЕНА В ДОКУМЕНТИТЕ, ИЗПРАТЕНИ ЗА АПРОБИРАНЕ ДО РЕГИОНАЛНИТЕ БИБЛИОТЕКИ.

Екипът на проекта има готовност, при желание от страна на РБ, да предостави на всяка от тях конкретни препоръки за постигане на по-добра видимост на нейната ефективност чрез уеб сайта. Направеното подробно проучване на уеб сайтовете на българските библиотеки, извършеният сравнителен анализ по аналогични показатели с интернет страниците "на европейски обществени библиотеки дават основание раздели и рубрики да се определят като задължителни и да оформят едно „стандартизирано“ ядро на съдържанието. В процеса на работа всяка библиотека е свободна да прецени какво е важно и необходимо за нейната видимост, както и, естествено, да експериментира и да включи много и разнообразна информация. Задължителен елемент е постоянното наблюдение за това дали уеб сайтът функционира и дали е оптимално ефективен. Регионалните библиотеки (РБ) се разглеждат като модерни организации, които имат нужда от повече видимост на техните възможности, за да намират партньорства и да доказват своята реална полза за хората и обществото. Уеб сайтовете (интернет страниците) на РБ участват във формирането на обществените представи за тяхната ефективност и отношението към дейностите и услугите им. В условията на информационната ера адекватното представяне на РБ във виртуалното пространство е условие за пълноценното използване на техния потенциал и за обективна оценка на действителната им значимост за решаване предизвикателствата на времето.

ИЗСЛЕДОВАТЕЛСКИ ПРОЕКТ:

ОЦЕНКА НА
ИНФОРМАЦИОННАТА
СТОЙНОСТ НА УЕБ
САЙТОВЕТЕ НА
РЕГИОНАЛНИТЕ
БИБЛИОТЕКИ (РБ) В
БЪЛГАРИЯ. КОНСТРУИРАНЕ
НА ПРЕПОРЪЧИТЕЛЕН
МОДЕЛ НА УЕБ САЙТ,
ОТРАЗЯВАЩ РЕЗУЛТАТИТЕ ОТ
ДЕЙНОСТТА НА
РЕГИОНАЛНАТА
БИБЛИОТЕКА.

РЪКОВОДИТЕЛ:
ГЛ. АС. Д-Р ЕЛИ ПОПОВА

ДОГОВОР №: 80-10-88

СРОК НА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА
ПРОЕКТА: ЮЛИ-НОЕМВРИ
2017

ОБЩА СТОЙНОСТ: 2499 ЛВ.

ВИД: ТЕМАТИЧЕН ПРОЕКТ

Изследването успя да събере запланираните данни в пълнота, да осъществи сравнение на представянето на европейски библиотеки и да предложи система от показатели, които да се наблюдават, актуализират и адаптират постоянно към моделите за представяне на ефективността на библиотеките в ЕС.

Стойността на целите и резултатите от изпълнението на проекта се допълва от тяхната многообразна и многопосочна приложимост в учебния процес и изследователската дейност. Има основания да се обсъжда дългосрочна устойчивост на проекта в няколко аспекта: създаване на подобни модели във всички библиотечни мрежи по видове библиотеки; изследване на постигнати резултати и по-висока ефективност на представянето от прилагането на модела; проучване на предизвикани промени в обществените нагласи и политики към библиотеките.

В рамките на проекта бяха извършени следните видове дейности:

1. Създадена беше матрица от критерии за анализ на уеб сайтовете на регионалните библиотеки (РБ). Тук трябва да отбележим, че в рамките на наличните ресурси и с оглед на поставения акцент в проекта - представянето на ефективността на библиотеките, проектът се ограничи да разгледа само тази част от изграждането на интернет страниците, която е свързана с представянето на съдържанието на дейностите, т.е. информацията за дейността на библиотеката. Другите аспекти на една интернет страница като дизайн, графично оформление, възможности за навигация, хостинг, поддръжка, домейн и др. не са обект на анализа. Матрицата включваше *Показатели за оценка на информационната стойност на уебсайта* на основата на стандартите за статистическо представяне на дейността на библиотеките и резултатите от нея. Подбраните за изследване показатели, включени в работната матрица извеждат възможностите да се организира и представи разбираемо ефективното присъствие на регионалните библиотеки във виртуалното пространство.
2. Предложената работна матрица беше попълвана с данни от интернет страниците на 27 РБ. Тази матрица беше попълнена и за 12 чуждестранни библиотеки, аналогични като вид и дейност с българските регионални библиотеки. В попълването участваха студентите, докторантите и изследователите, в порядък на базово и коригиращо, допълващо издирване на данните.
3. Така получената информация е количествено и качествено анализирана и е направен сравнителен анализ на интернет страниците на българските и чуждестранните библиотеки. Анализите послужиха като база за подготовка на публикациите.

Сведенията се събират в два етапа. Първоначалният набор от данни в индивидуалните карти за всяка библиотека се прави от студентите в екипа на проекта по предварително подготвените показатели. Впоследствие се налага коригиране на 40% от събраната информация чрез по-обстойно допълнително преглеждане на сайтовете от преподавателите и докторантите - участници. Смисълът на подобно поетапно набавяне на необходимите за анализите данни се свежда до няколко цели и предвидени трудности. В голяма част от уебсайтовете на обществените библиотеки намирането на определена и конкретна информация изисква повече опит и период на опознаване на интернет страницата. Участващите в проекта студенти се явяват в ролята на недостатъчно подготвени потребители, които търсят конкретно съдържание.

Основни изводи:

1. Българските РБ, и по-големи, и по-малки, предлагат вече на своите потребители богати на информация, добре подредени, модерни, интересни, лесни за навигиране, интуитивни уебсайтове. Новата, високо технологична среда, в която библиотеките функционират и се развиват, наложи и нови комуникационни модели между институцията и нейните реални или потенциални ползватели. Интернет страниците на регионалните библиотеки са проекция на адаптирането им към цифровата среда и отразяват медийната политика на съответната библиотека, независимо дали има разработен стратегически документ за това.
2. При сравнителната оценка с чуждестранните библиотеки трябва да отбележим, че сайтовете на някои български библиотеки не отстъпват като съдържание и визия.
3. Голяма част от сайтове са изпълнили задачите, свързани с предоставянето на информация за библиотеката; с представяне на основните ресурси на библиотеката; с организиране на непрекъснат достъп до библиотечно-библиографските и информационните ресурси на библиотека; с въвеждането на новите форми на онлайн обслужването на потребителите (условия, продукти, услуги, комуникации); с издигане престижа на библиотеката и формиране на нейния имидж.
4. Библиотеките постоянно разширяват своята дейност, прилагат иновативни практики и създават собствено лице във виртуалното пространство.
5. Наблюдава се изключително разнообразие на структурата, съдържанието и форматите, в които се публикува задължителната информация. Не съществува унификация на страниците, което има и положителни, по и отрицателни елементи на интерпретация.

Наред с много положителни практики, регионалните библиотеки все още имат посоки в които биха могли да подобрят своето представяне в интернет. Във фокуса на проекта стои важен елемент от философията на създаването на уебсайтовете - изтъкване на тяхната ефективност. За оценката на качеството и ефективността на библиотечния сайт има много начини. Ние се опитваме да обърнем внимание и на негативни страни и пропуски в постигането на оптимална информационна стойност на уебсайтовете, да потърсим и препоръчаме добрите примери в разгледаните показатели.